

PROGRAM PROFILAKTYKI

PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

im. Stefana Żeromskiego

w Wierzbicy

rok szkolny 2016/2017

*Program profilaktyki jest spójny z Programem Wychowawczym
Publicznej Szkoły Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Wierzbicy na rok szkolny 2016/2017,
i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły.*

Podstawa prawna:

- *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572) - art. 54 ust. 2 pkt 1, ust. 4.*
- *Ustawa z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 875).*
- *Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).*

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie. Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

Prowadzenie działań profilaktycznych w szkole jest poprzedzone diagnozą - rozpoznaniem obecnego stanu zagrożenia niepożądanymi zjawiskami. Diagnozę opracowano w oparciu o wyniki ankiety skierowanej do rodziców i uczniów, uzupełniając wiedzę o obserwację zachowań uczniów w czasie zajęć i przerw z wykorzystaniem monitoringu wizyjnego, dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych, klasowych zeszytów spostrzeżeń, informacji nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych, indywidualnych rozmów z uczniami, rozmów z rodzicami, informacji z instytucji współpracujących ze szkołą, opinii uczniów wyrażanych m.in. przez członków Samorządu Uczniowskiego.

Zdecydowana większość uczniów dobrze i bezpiecznie czuje się w naszej szkole. Dobrą atmosferę w szkole zakłócają: hałas i mało zdyscyplinowani uczniowie, którzy krzyczą i wrzeszczą podczas przerw oraz przeszkadzają podczas lekcji. Większość badanych sygnalizowało występowanie w szkole zachowań o charakterze agresywnym (zarówno agresji fizycznej jak i słownej), najczęściej byli świadkami tego zjawiska na korytarzu szkolnym i poza szkołą. Większość dzieci deklaruje, że uczniowie naszej szkoły nie sięgają po używki i środki odurzające, a jeśli próbują to są to e-papierosy oraz napoje energetyzujące. Z kłopotami, trudnościami uczniowie zwracają się o pomoc do pracowników szkoły, rodziców i kolegów, a otrzymywana pomoc jest skuteczna i wystarczająca.

Zdaniem rodziców szkoła nasza jest miejscem wolnym od nałogów, ucząca dzieci jak nie ulegać złym wpływom środowiska. Dzieci czują się w szkole bezpieczne, akceptowane i dowartościowane, chętnie uczęszczają na zajęcia sportowe oraz mają świadomość zagrożeń wynikających u uzależnień. Uważają, że mimo wszystko pracę profilaktyczno-wychowawczą należy skierować na zapewnienie uczniom bezpieczeństwa, kształtowanie umiejętności życiowych, w tym samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania emocji, uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych, upowszechnianie i realizacja programów służących promocji zdrowego stylu życia, kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających i substancji psychoaktywnych. Sami zaś chętnie poszerzyliby swoją wiedzę na temat szkodliwości używek i zapobiegania uzależnieniom oraz udoskonaliliby swoje umiejętności w zakresie radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i właściwej komunikacji ze swoim dzieckiem.

Diagnoza wskazuje na istnienie następujących problemów wymagających działań profilaktycznych: agresja wśród uczniów, nieumiejętność polubownego rozwiązywania konfliktów, zaburzenia komunikacji, w relacji uczeń- uczeń, uczeń – osoba dorosła, budząca niepokój kultura języka i słaba dyscyplina, niska świadomość odpowiedzialności za niewłaściwe użytkowanie Internetu i sieci telefonii komórkowej. Analizując zagrożenia wśród uczniów i ich rodzin uwzględniono również sytuację społeczno- gospodarczą. Wierzbica charakteryzuje się wysokim bezrobociem. Niesie to za sobą szereg negatywnych konsekwencji odnośnie

realizacji podstawowych funkcji rodziny, częste migracje zarobkowe rodziców. W związku z tym wyróżniono następujące przyczyny problemów:

- bezrobocie, niskie uposażenie rodzin,
- niska samoocena dzieci i ich rodzin,
- brak kontaktu rodziców ze szkołą,
- problemy emocjonalne dzieci.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Cele szczegółowe:

1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły, przez:

- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, rodziców i uczniów,
- zwiększanie świadomości uczniów na temat powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania,
- integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych odmiennych kulturowo,
- rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich działalności wolontarystycznej,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- rozwijanie potencjału szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania uczniów,
- rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców,
- zwiększanie roli rodziców w szkole,
- współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa: policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, pełnomocnikiem wójta ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom, stacją sanitarno-epidemiologiczną.

2. Zapobieganie problemom i sytuacjom problemowym dzieci, przez:

- działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów,
- profilaktykę agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy,
- profilaktykę uzależnień od gier komputerowych, Internetu, hazardu,
- kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności tzw. nowych mediów.
- rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów, m.in. związanych z wyjazdami rodziców za granicę w celach zarobkowych, a także przemocą w rodzinie,
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych, społecznych i życiowych wśród uczniów (samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji).

3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci, przez:

- zdobycie przez uczniów wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania działań prozdrowotnych,
- ukierunkowanie uczniów na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi,
- tworzenie i realizowanie całościowej polityki w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej w szkole,
- tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów (zajęcia integrujące uczniów w zespołach klas pierwszych oraz czwartych).

Spodziewane efekty:

1. Umiejętność dokonywania właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych.
2. Świadomy udział uczniów w różnych formach spędzania czasu wolnego.
3. Uczniowie rozwijają swoje pasje i zainteresowania, potrafią współpracować w zespole, są wrażliwi na potrzeby innych.
4. Wzrost bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią.
5. Zapewnienie różnorodnej pomocy potrzebującym.
6. Lepsze relacje między uczniami – nauczycielami – rodzicami.
7. Większa świadomość zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków.
8. Wykształcenie umiejętności wśród uczniów radzenia sobie z uzależnieniem i skutecznego szukania pomocy.
9. Zwrócenie większej uwagi uczniów na dbałość o swoje zdrowie i podejmowanie środków zaradczych w sytuacjach zagrożenia .

Działania profilaktyczne skierowane do rodziców/opiekunów uczniów:

Działania	Formy realizacji	termin realizacji
<p>I. Poszerzenie wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznawania przejawów zachowań ryzykownych wśród dzieci; dostarczenie rodzicom aktualnej wiedzy dotyczącej pomocy specjalistycznej, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych</p>	<p>- <i>przeprowadzony przez terapeutę uzależnień warsztat tematyczny</i> dotyczący uzależnień od substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, substancje zmieniające świadomość i zachowanie), - <i>ulotki i foldery</i> informacyjne dotyczące zagrożeń związanych z narkotykami dostępne dla rodziców uczniów na tablicy przed gabinetem pedagoga/psychologa szkolnego, - <i>poradnictwo i informowanie</i> o dostępnych specjalistycznych formach pomocy w ramach dyżurów dla rodziców i opiekunów uczniów, - <i>zajęcia warsztatowe</i> z zakresu profilaktyki używania substancji i środków psychoaktywnych prowadzone przez pedagoga/psychologa szkolnego w ramach zebrań dla rodziców.</p>	<p>styczeń 2017r. cały rok szkolny cały rok szkolny listopad 2016 r.</p>
<p>II. Uświadamianie zagrożeń związanych z okresem dorastania oraz podnoszenie poziomu wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji</p>	<p>- <i>indywidualna psychoedukacja</i> rodziców/opiekunów prowadzona w czasie dyżurów pedagoga, psychologa szkolnego oraz specjalisty z poradni psychologiczno-pedagogicznej, - <i>pedagogizacja rodziców (zbiorowa, indywidualna)</i></p>	<p>na bieżąco według potrzeb</p>
<p>III. Uświadomienie konsekwencji prawnych związanych z naruszaniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz procedur postępowania obowiązujących w sytuacji zagrożenia uzależnieniami</p>	<p>- <i>przekazanie informacji dotyczących w/w konsekwencji prawnych</i> oraz procedur postępowania podczas zebrań dla rodziców z przedstawicielem zespołu ds. nieletnich KMP w Radomiu, - <i>ulotki i foldery informacyjne</i> dostępne dla rodziców uczniów na</p>	<p>grudzień 2016 r. cały rok szkolny</p>

	tablicy przed gabinetem pedagoga/psychologa szkol.	
--	--	--

Działania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów, w tym działania z udziałem instytucji i organizacji pozaszkolnych oraz społeczności lokalnej:

Działania	Formy realizacji	termin realizacji
I. Kształtowanie umiejętności uczniów pozwalających na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku cyfrowym	- <i>warsztaty tematyczne w klasach dotyczące bezpiecznego korzystania z sieci</i> , mediów społecznościowych, używania mediów elektronicznych, zagrożenia cyberprzemocą i cyberbullingiem; przeprowadzenie badań ewaluacyjnych określających zagrożenie cyberbullingiem, - <i>organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu,</i>	październik 2016 r.
II. Przeciwdziałanie mowie nienawiści w sieci Internetowej poprzez edukację o prawach człowieka	- <i>godziny z wychowawcą poświęcone problematyce praw człowieka</i> , przeciwdziałaniu dyskryminacji i mobbingowi ulotki, foldery i materiały informacyjne o tematyce praw człowieka, przeciwdziałaniu mowie nienawiści w Sieci dostępne na tablicy przed pokojem pedagoga/psychologa, - procedura korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły, - <i>Organizacja Światowego Dnia Uśmiechu i Życzliwości.</i>	cały rok szkolny cały rok szkolny październik-listopad 2016 r.
III. Propagowanie postawy otwartości na drugiego człowieka, działania na rzecz społeczności lokalnej	- <i>działania charytatywne i wolontariat</i> (współpraca ze schroniskiem dla zwierząt, szkolny wolontariat- zbiórki żywności, współpraca ze Stowarzyszeniem „Wiosna” – Szlachetna Paczka, zbiórka plastikowych nakrętek na rzecz dzieci niepełnosprawnych, - <i>organizacja zajęć wychowawczych</i> – „Jestem kumplem nie dokuczam”- pedagogi, psycholog, - <i>organizacja zajęć warsztatowych dotyczących przemocy i agresji,</i>	cały rok szkolny
IV. Pobudzanie aktywnego podejścia do działań profilaktycznych; tworzenie pozytywnej atmosfery wokół projektów mających na celu propagowanie działań profilaktycznych, wspieranie inicjatyw uczniowskich w zakresie	- <i>rozmowy mające na celu określenie bieżących potrzeb w zakresie profilaktyki</i> , - <i>debaty szkolne,</i> - <i>pikniki edukacyjne,</i> - <i>rajdy piesze,</i> - <i>spektakle profilaktyczne,</i> - <i>organizacja Szkolnych Dni</i>	

profilaktyki	Profilaktyki - umieszczenie na stronie internetowej szkoły informacji o realizowanych działaniach profilaktycznych,	co miesiąc 1 dzień
V. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w szkole poprzez działania systemowe (przy współpracy z m.in. policją, strażą pożarną, stacją sanitarno-epidemiologiczną)	- pogadanki w świetlicy, - zajęcia z wychowawcami, - rozmowy indywidualne z uczniami, - organizacja praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji, - prowadzenie akcji „bezpieczna przerwa”, „żółty patrol” - pogadanki - bezpieczne ferie i wakacje, - ostrożność w kontaktach z nieznanymi -	wrzesień 2016 r.

Działania profilaktyczne skierowane do nauczycieli:

Działania	Formy realizacji	termin realizacji
I. Usprawnienie umiejętności dostosowywania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów posiadających orzeczenie lub opinię wydaną przez poradnię psychologiczno-Pedagogiczną; przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym; podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji	- przeprowadzenie spotkania informacyjno – szkoleniowego przez psychologa z PPP	
II. Poszerzenie wiedzy na temat używania substancji i środków psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznawania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży	- przeprowadzenie przez terapeutę uzależnień warsztatu tematycznego dotyczącego uzależnień od substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, substancje zmieniające świadomość i zachowanie)	styczeń 2017r.
III. Doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w sytuacjach używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych	- spotkanie szkoleniowo-informacyjne dotyczące sposobów podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej oraz procedur postępowania w sytuacji używania substancji i środków psychoaktywnych przeprowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego - udział pedagoga/psychologa szkolnego w specjalistycznych szkoleniach i konferencjach z zakresu profilaktyki, w tym profilaktyki narkomanii	

IV. Poszerzanie wiedzy i umiejętności w zakresie ochrony dzieci przed przemocą.	<ul style="list-style-type: none">- współpraca z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę w realizacji programu Chronimy Dzieci. Uczestnictwo nauczycieli w konferencjach, szkoleniach i innych formach oferty edukacyjnej przygotowanej w ramach programu Chronimy Dzieci. Celem programu jest ochrona dzieci przed przemocą i cyberprzemocą ze strony osób dorosłych (rodziców, opiekunów, pracowników placówki) oraz rówieśników,- wdrażanie w szkole standardów ochrony dzieci przed przemocą,- dążenie do spełnienia standardów ochrony dzieci i otrzymania certyfikatu Chronimy Dzieci.	
--	--	--

Monitoring i ewaluacja

Monitoring programu profilaktyki prowadzony jest na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, pedagoga, psychologa. Poddawany jest systematycznej ewaluacji i modyfikowany zgodnie z zaistniałymi sytuacjami, ma charakter otwarty. Ewaluacja programu dokonywana będzie na zakończenie każdego roku szkolnego. Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań profilaktycznych.

Narzędzia monitorujące: obserwacja zachowań uczniów, aktywności, dyskusje z uczniami i z rodzicami, analiza wytworów uczniów, dokumentów szkolnych, wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

Narzędzia ewaluacyjne: informacje udzielane przez nauczycieli, uczniów i rodziców, informacje zebrane podczas spotkań z rodzicami, informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi, ankiety dla uczniów, ankiety dla rodziców, wywiad (dyrektor szkoły, rada rodziców) obserwacja i ocena zachowań.

Wyniki ewaluacji będą wyznacznikami dalszej pracy o charakterze profilaktycznym w kolejnym roku szkolnym.

Program Profilaktyki

Publicznej Szkoły Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Wierzbicy na rok szkolny 2016/2017 został uchwalony przez Radę Rodziców i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną w dniu 27 września 2016 r.